

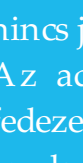

Középiskolások Országos
Pénzügyi és Gazdasági
Oktatóközpontja

Gyakorlati képzéshez keressék, keressétek programszervezőnket, Laszky Beátt
a +36-1/413-0620 telefonszámon.

XIII. Mi az adó? Milyen formái vannak?

Meghatározás

A z **adó** magán- vagy jogi személyek által feleltes hatalomnak kötelezően fizetett rendszeres (esetenként rendkívüli) anyagi – leginkább pénzbeli – juttatás. Korunkban a „feleltes hatalom” szerepét az állam vagy az önkormányzatok, illetve ezek szervei töltik be. Ezen szerek az adókon kívül más kötelező juttatásokban is részesülnek. Az adókat ezektől (például a járulékoktól és az illetékektől) az különbözteti meg, hogy az adófizetőknek befizetésükért cserébe nincs joguk ellenszolgáltatást kérni. Az adók talán legfontosabb funkciója az állami (önkormányzati) kiadások fedezetének biztosítása, ezáltal az államháztartás egyensúlyának és az állami rendszerek működésének fenntartása.

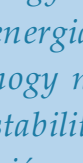
Példa

A befizetett adó nyújt fedezetet az iskolai intézményrendszer működtetésére (létesítmények fenntartása, tanárok-nevelők fizetése), az egészségügyi- és szociális rendszer kiadásainak fedezésére (gépekre, berendezésekre, műszerekre, gyógyszerekre, az orvosok és ápolók fizetésére), a nyugdíjak kifizetésére. A honvédelmet, a rendőrséget, a tűzoltóságot és a mentőket vagy betegszállítását is ebből fedezzük, de épülnek belőle sportlétesítmények, utak, hidak, terek.

Következtetés

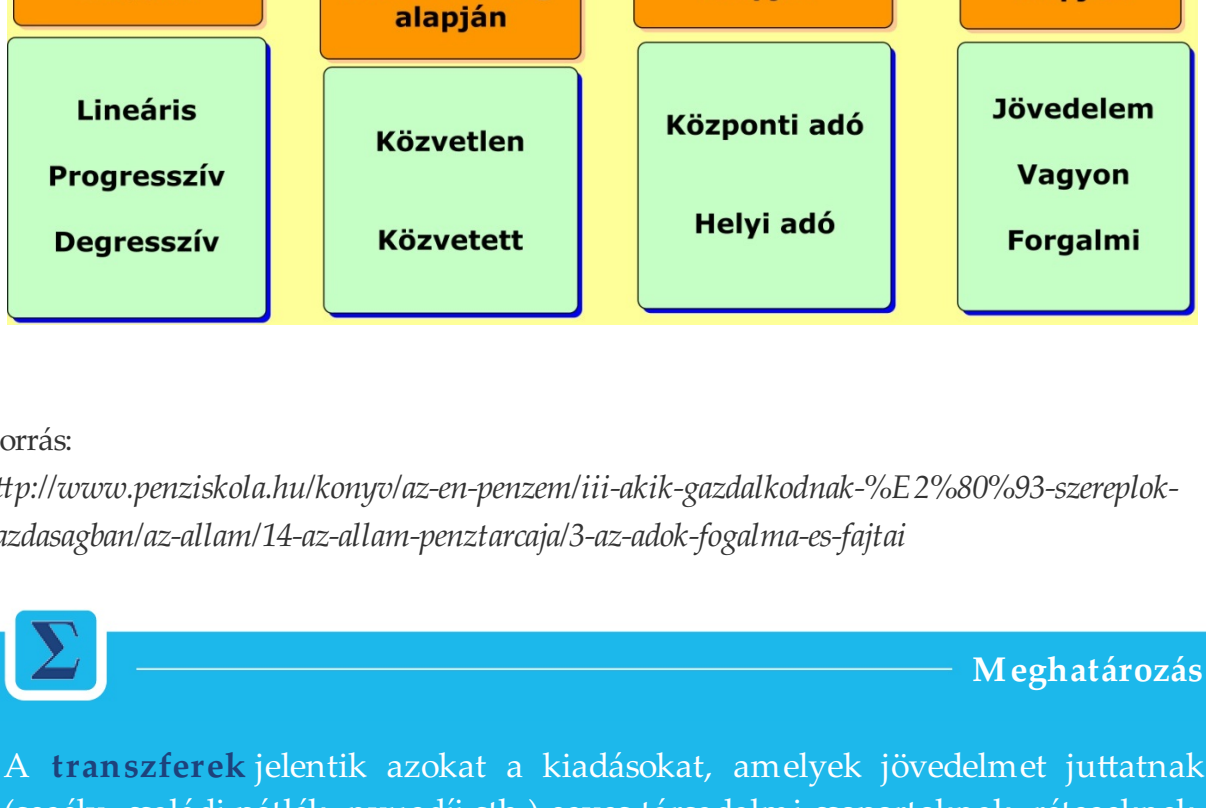
Az állam vagy az önkormányzatok támogatnak olyan tevékenységeket, beruházásokat, mint például ipari parkok létrehozását. Ezáltal külföldi, nagy munkatapasztalatokkal és fejlett technológiával rendelkező vállalatok települhetnek hazánkba, hogy munkát (és így pénzt) adva erősödjön a gazdaságunk.

Következtetés

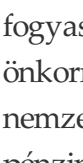
A hazai körülményeket figyelembe véve ez azért fontos, mert nem vagy csak nagyon kis mértékben rendelkezünk a gazdaság alapját adó természeti kincsekkel, energiaforrásokkal. Ha az ország határain belül körülnézünk, rá kell jönnünk arra, hogy nincs köszönünk, olajunk, magas esésű folyóink, vagy fakészletünk, amelyek stabilitást adnának egy szilárd gazdaság megalapozásához. Márpedig e tényezők hiánya jelentős mértékben meghatározzák lehetőségeinket. Ezért kell(ene) a tudásalapú gazdaságot és társadalmat létrehozunk, mert szellemi kapacitásunk van az új gondolatok születéséhez, innovatív megoldások megtalálásához. Ha a kormány gazdaságpolitikai céljai megvalósítása érdekében új feladatot tervez (például ha a munkanélküliséget szeretné csökkenteni új munkahelyek teremtésével, és ennek érdekében az infrastruktúrát fejleszt), akkor ezt a többi kiadási tétel változatlanul hagyása mellett csak új forrás biztosításával, azaz új adó bevezetésével, vagy a korábbi adók megemelésével tudja megtenni.

A dők csoportosítása

Forrás:

<http://www.penziskola.hu/konyv/az-en-penzem/iii-akik-gazdalkodnak-%E2%80%93-3-replek-gazdasagban/az-allami-14-az-allam-penztarcaja/3-az-adok-fogalma-es-fajtai>

Meghatározás

A **transzferek** jelentik azokat a kiadásokat, amelyek jövedelmet juttatnak (segély, családi pótlék, nyugdíj stb.) egyes társadalmi csoportoknak, rétegeknek. Ebből különböző formákban és mértékben részesedik családunk, illetve ingyenes tankönyv, utazási kedvezmény formájában a diákok is.

Az állam bevételei

- gazdálkodó szervezetek, vállalatok, vállalkozások befizetései (adók, illetékek, vámok)
- fogyasztáshoz kapcsolódó befizetések (áfa: általános forgalmi adó, jövedéki adó)
- önkormányzatok költségvetési szerveinek befizetései (helyi adók, illetékek)
- nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból származó befizetések
- pénzügyi befizetések
- rendkívüli adók

Az állam kiadásai

- gazdálkodó szervezetek támogatása (szubvenciók, pl.: mezőgazdasági termékek előállításának támogatása)
- fogyasztói árkiegészítés
- felhalmozási (beruházási) kiadások
- hozzájárulás a társadalom-biztosításhoz (pl. nyugdíjak, egészségügyi kiadások, gyógyszer-támogatás stb.)
- szociális ellátás, támogatás, segélyek
- központi költségvetési szervek támogatása
- önkormányzatok támogatása
- nemzetközi pénzügyi kapcsolatokból adódó kötelezettségek
- adószolgáltatás, kamattérítés (korábbi hitelek részletei, lakásépítés támogatása stb.)
- tartalék

A magyarországi adórendszer adóbevételeit két fő csoportra oszthatjuk

1. Helyi, önkormányzati adók
2. Központi költségvetés adóbevételei

A magyar állam központi költségvetésének, azaz bevételeinek 86%-át az adó- és adó jellegű bevételek generálják, melyeket a lakosság és a vállalkozások fizetnek be.

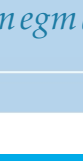
Az adófizetés tulajdonképpen mindenkire vonatkozik, hiszen a fogyasztáson keresztül szinte kivétel nélkül minden termék vagy szolgáltatás után számítanak fel forgalmi adót. A legnagyobb adófizetés személy szerint a munkavállalókat terheli, mert ők mind a jövedelmük, mind pedig a fogyasztásuk után adófizetésre kötelezettek.

Az adóbevételek 4 fő adótípusai

1. **ÁFA – Általános forgalmi adó** A költségvetés bevételeinek kb.: 20%-a. A forgalmat terheli, azaz, szinte minden megvásárolt termék esetén a kifizetett összeg bizonyos hányada az állam bevételeit képezi. Áfa-kulcsok: 5%-os, 18%-os, 27%-os (2012. január 01-től).
2. **Személyi jövedelemadó** A munkabérből fizetett adó, amelynek mértéke a hatályos jogszabály szerinti % (elvben ma 16%-a a bruttó jövedelemnek).
3. **Társasági adó** A vállalatok, vállalkozások nyereséges működésük után fizetik, mértéke a hatályos jogszabály szerinti %.
4. **Jövedéki adó** A jövedékkel kapcsolatos szabályokat elsősorban a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: jövedéki törvény) tartalmazza.

Jövedéki termékek minősül az ásványolaj, az alkoholtermék, a sör, a bor, a pezsgő, a köztes alkoholtermék, valamint a dohánygyártmány. A felsorolt termékeknek már az adó fix összegű, mellyel általában a gyártó, vagy a forgalmazó számol el. A kereskedő már adózott terméknek vásárolja zárjeggyel ellátva (pl. pezsgő). A zárjegy a jövedéki adó megfizetését igazolja.

Az állam csak megfelelő adóbevételek esetén képes fenntartani a jóléti kiadásokat!

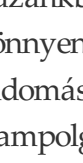

Következtetés

Gondoljunk bele! Amennyiben gazdasági válság idején a gazdaság recesszióba süllyed, a vállalkozások eredményessége csökken – kevesebb adót képesek fizetni, a foglalkoztatottság mutatói szintén zuhannak – emberek kerülnek el a munkáltatók, ám az állam által ellátandó feladatok száma, mértéke nem csökken, sőt bizonyos esetekben még növekszik is. Elég csak az álláskeresőt támogató szervezet megnövekedett feladataira gondolnunk, de az is eszébe juthat, hogy az állását elvesztők jelentős része – depresszív tünetekkel – egészségügyi ellátásra is szorulhat. Az állam kiadásai ilyenkor nem, vagy nem olyan mértékben csökkennek, mint amilyen mértékben a gazdaság teljesítőképessége.

Az egészségügyi fenntartása, a nyugdíjak kifizetése, a hivatalok, oktatási intézmények működése ilyenkor is elengedhetetlen. Ugyanannyi pénzt visz el a költségvetésből, mint „békaidőben”, amikor nincs válság. Valójában az állam kiadásai megmaradnak, ugyanakkor a bevételei jócskán csökkennek.

Interaktív feladat

Meghatározás

A z **adótudatosság** azt jelenti, hogy az állampolgárok, vagy a mi kifejezésünkkel élve a háztartások munkavállalói tisztában vannak azzal, hogy adót fizetni kell!

Hazánkban nem ennek a megértése, hanem a mértékének elfogadása jelent kiemelt problémát. Könnyen hivatkozunk az Európai Unió alapító tagállamaiban szokásos magas fizetésekre. Tudomásul kell venni, hogy nekik is évtizedekre volt szükségük arra, hogy ezt megteremtse állampolgáraiknak. Elég csak a már említett aktivizálásra ráirányítani a figyelmet szentelni.

Esettanulmány

Amíg Magyarországon az aktív korú lakosság 55,8%-a dolgozik és tartja el a másik 44,2%-ot, addig ez az arány Németországban 77%-23%!!! Mennyivel egyszerűbb ott, mint itt megtermelni a magas színvonalú szolgáltatások fedezetét.

Példa

Az államháztartás összes jóléti kiadásának egyharmadát a 3 millió nyugdíjas kapja, de a következő egyharmadot is az eltartottaknak számító a 2,3 millió óvodás, iskolás, egyetemista oktatására és a ma már kevesebb, mint 10 millió állampolgár egészségügyi ellátására költjük.

Nemzetközi összehasonlításban jelentős összeget fordítunk családtámogatásra (családi pótlék, gyet, gyet, gyet), de kb. 5%-ot fizetünk ki táppénzre is.

Több mint 8%-ot szociális támogatásra és a szociális intézményhálózat működésére. A szociális kiadásoknál valamivel kevesebb jut a települések és az otthonteremtés támogatására. Még ennél is kevesebbet tudunk felhasználni a sport, a szabadidő-eltöltés, a kultúra, a vallás területén.

Nem elhanyagolható tétel az állami működésére, saját szervezeti rendszerének fenntartására, az állami adminisztrációra fordított csökkenő, de még mindig több mint 12%-os részarány.

Az elmúlt években jelentősen csökkent az állami bürokrácia mértéke, ugyanakkor a romló életszínvonal és a változó mértékű munkanélküliség mellett még nem valósult meg az olcsó állam víziója.

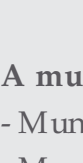

Következtetés

Nagy szükség van reformokra, amelyek jelentős mértékben egyszerűsítik a központi, állami és a helyi, önkormányzati hivatalok méretét, azok adminisztrációját. Az egyszerűsítő intézkedések gyakran sarkallják honfitársaink bizonyos hányadát arra, hogy kijátsszák a még ki sem alakuló szabályrendszereket, s megkeressék azokat a kiskapukat, hogyan lehet a befizetési kötelezettségeiket megúszni.

Jelentős kulturális, szociális változásokra is szükség van ahhoz, hogy idővel nyugati szomszédaink jóléti társadalmait másolni tudjuk. De arra is, hogy honfitársaink megértésük: összefogva egymással, önként tegyenek eleget adó- befizetési kötelezettségeiknek.

Bérekalkuláció

Meghatározás

Magyarországon a bért terhelő adók és járulékok tekintetében az a módszer honosodott meg, hogy a bruttó bér képezi az alapját a fenti fizetési kötelezettségek többségének. Vannak esetek, időszakok, amikor a bruttó bértől függetlenül – általában egy konkrét összeget – kell leróni.

Nagyon fontos, hogy mind a munkaadó, mind a munkavállaló tisztában legyen a bruttó bérrel. A bruttó bér a munkavállaló bére után, de a számítás alapja a legközelebbi fizet járulékokat a munkavállaló bére után, de a számítás alapja a legközelebbi fizet bruttó bér.

Példa

Most egy hétköznapi – a munkaszerződése alapján 150 000 Ft bruttó bérral rendelkező, gyermektelen – munkavállaló bérét és az abból fizetendő adókat, járulékokat mutatjuk be.

Bruttó havi munkabér:	150 000 Ft
Éves bruttó jövedelem:	1 800 000 Ft
Eltartottak száma *:	0
Kedvezményezett eltartottak (gyermek) száma **:	0
Szociális hozzájárulási adó:	40 500 Ft
Szakképzési hozzájárulás:	2 250 Ft
Munkaadó-placi járulékok (1,5%):	2 250 Ft
Egészségbiztosítási járulékok (7%):	10 500 Ft
Nyugdíjjárulékok (10%):	15 000 Ft
GYES:	0 Ft
GYES:	0 Ft
Családi adókedvezmény:	0 Ft
Számlított SZJA:	24 000 Ft
Családi adókedvezményvel csökkentett SZJA:	24 000 Ft
Összes adó:	24 000 Ft
Adóelőjárás:	0 Ft
Havi összes munkavállalói kedvezmény:	0 Ft
Havi összes levonás a bruttó bérből:	51 750 Ft
Havi összes munkaadói kedvezmény:	0 Ft
Havi összes munkaadói járulékok:	42 750 Ft
Összesen havonta az államnak fizetendő:	94 500 Ft
Munkaadó összes havi költsége:	192 750 Ft
Nettó havi munkabér:	98 250 Ft
Családi pótlék:	0 Ft
Havi összes nettó jövedelem:	98 250 Ft

Forrás: http://www.hrportal.hu/index.php?n=berkalkulator_2013

Esettanulmány

A bér-kalkulátor adatainak értelmezése példánk szerint:
A bruttó bér jelen esetben 150 000,- Ft, ez a munkavállaló munkaszerződésében meghatározott bér. De lehet az óra- vagy teljesítménybérének pótlékokkal felszorozott értéke is havi szinten.

A munkaadót terhelő fizetési kötelezettségek:
- Munkaadói egészségbiztosítási járulékok 3%, jelen esetben: 4 500 Ft
- Munkaadói társadalom-biztosítási járulékok 24%: 36 000 Ft
- Szakképzési alap hozzájárulás 1,5% – a szakképzés fejlesztésére: 2250 Ft
Így e fizetendő járulékokkal a cégnek 150 000 Ft + 42 750 Ft azaz 192 750 Ft-jába kerül a munkatárs, azaz ennyi a közvetlen munkaköltsége.

A munkavállalót terhelő adók, járulékok:
- Munkavállalói járulékok 1,5%: azaz 2 250,- Ft
- Munkavállalói egészségügyi járulékok 7%: 10 500 Ft
- Nyugdíjjárulékok 10%: 15 000 Ft
- Személyi jövedelem-adó 16 %: 24 000 Ft
- Így az összes levonás a bruttó bérből: 51 750 Ft
- Azaz a nettó – kifizetendő, számlára utalandó – bére: 98 250 Ft

Tehát, ha a dolgozó a közvetlen bérköltségből, tehát a 192 750 Ft-ból 98 250 Ft-ot kap meg, akkor az államnak adó formájában a munkaadójával együtt 94 500 Ft-ot fizetnek be. Ne feledjük, hogy ezért kapjuk az egészségügyi, szociális, oktatási és egyéb (pl.: autópálya nélküli úthálózatot, nyugdíjat) intézményeket, továbbá azok szolgáltatásait (pl.: munkahelyi központok, kórházak, iskolák, bölcsődek, orvosok, óvónők, ápolók stb...

Interaktív feladat

Minden jog fenntartva!
Jelen tananyagot vagy annak részét az OTP Fáy András Alapítvány engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképes útton vagy más módon – közzélni.
Felelős kiadó: OTP Fáy András Alapítvány
Felelős: Schrankó Péter, alapítványi ügyvivő és dr. Sarkady-Kiss Lilla, projektvezető